

Ocena swobody działalności gospodarczej w Województwie Śląskim Raport kwartalny listopad 2010 – styczeń 2011

Przedstawiany raport zawiera wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w IV kwartale 2010 r. wśród przedsiębiorców z Województwa Śląskiego w zakresie oceny władz samorządowych trzech szczebli. Respondenci oceniali różne zakresy prawa pozostające w gestii poszczególnych władz z punktu widzenia swobody działalności gospodarczej. Oceny te prezentujemy na tle wyników badania zrealizowanego w dwóch poprzednich kwartałach. Przedstawiamy także ocenę Województwa Śląskiego na tle trzech innych województw (podlaskiego, pomorskiego i łódzkiego), w których przeprowadzono analogiczne badania, a także wnioski płynące z przeglądu działalności władz samorządowych Województwa Śląskiego. Niniejszy raport jest trzecim z planowanych raportów kwartalnych. Następny zostanie przygotowany w kwietniu 2011 r.

Wyniki badań ankietowych

W listopadzie i grudniu 2010 r. zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród przedsiębiorców z Woj. Śląskiego. Ostatecznie otrzymano 100 ankiet, w których respondenci oceniali swobodę działalności gospodarczej zapewnianą przez władze gminne, powiatowe i regionalne. Podobnie jak w poprzednich badaniach zrealizowanych w II i III kwartale br., przedsiębiorców poproszono o ocenę 14 zakresów prawa będących w gestii władz gminnych/miejskich, 6 zakresów prawa będących w gestii władz powiatowych oraz 7 zakresów prawa będących w gestii władz regionalnych. Poszczególne zakresy prawa poddane ocenie to:

- Będące w gestii **władz gminnych/miejskich**:
  1. Uchwały budżetowe (podstawowy plan funkcjonowania gminy i jej aktywności w zakresie kreowania warunków prowadzenia działalności gospodarczej).
  2. Strategie rozwoju (programowanie przyszłych działań, określenie hierarchii ważności celów, czy cele priorytetowe ułatwiają przyszły rozwój).
  3. Zamówienia publiczne (zasady na jakich przeprowadzane są postępowania, zwłaszcza w zakresie stwarzania równych warunków dostępu do zamówień).
  4. Gospodarka przestrzenna / plany zagospodarowania przestrzennego (ład przestrzenny ma znaczenie wobec kreowania wyglądu infrastruktury przestrzennej, w której funkcjonują przedsiębiorcy).
  5. Lokalne podatki i opłaty (gminy mogą obniżać górną stawkę podatkową, określać warunki ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień i zaniechania poboru podatków; ocena zasad stosowania rozwiązań fiskalnych - ich przejrzystości i dostępności informacji o systemie ulg i preferencji, z których można korzystać przy spełnieniu określonych warunków).
  6. Dzierżawa nieruchomości i najmy (przejrzystość zasad ustalania wysokości opłat za dzierżawę oraz czynszów najmu, a także zasad ich pomniejszania, stosowanie jawnych i powszechnie dostępnych procedur wyboru najemców).

7. Plany inwestycyjne gminy (nie tylko gminy, ale podmiotów i osób, różne inwestycje, najważniejsze inwestycje infrastrukturalne, jak sieci, drogi, oczyszczalnie ścieków, wysypiska śmieci itp., warunkujące wiele aktywności i rozwój gospodarczy, na ile: decydują o atrakcyjności inwestycyjnej gminy, przyczyniają się do polepszenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wpływają na rynek pracy w firmach bezpośrednio związanych z daną inwestycją i w firmach kooperujących, w instytucjach otoczenia biznesu, powodują kolejne inwestycje (np. uzbrojenie terenów pod budownictwo przyciąga inwestorów budowlanych), dają także pracę lokalnym firmom, tworzą koniunkturę na rynku usług budowlanych).
8. Procedury obsługi inwestorów (zestaw reguł ustalających zasady obsługi inwestorów; procedury powinny wzmacniać pozycję gminy w fazie negocjacji z przedsiębiorcami i pozwalać na dalsze wspieranie ich w trakcie procesu inwestycyjnego; ocena procedur, ich efektywności i przejrzystości).
9. Pozwolenia na sprzedaż alkoholu (ocena wydawania pozwoleń w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych: przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia), dla przedsiębiorców, których działalność polega na organizacji przyjęć, jednorazowe (do 2-dni), na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych).
10. Pomoc publiczna (głównie aktywność w sferze podatkowej; ocena zakresu pomocy i jej intensywności, okresu rozpatrywania wniosków przedsiębiorców o jej uzyskanie).
11. Wspieranie przedsiębiorczości (typy działań podejmowanych przez gminę i ocena ich skuteczności, np.: pomoc w uzyskiwaniu środków pomocowych dla podmiotów gospodarczych, internetowe bazy informacyjne, przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą, sprzedaż mienia komunalnego, co stwarza możliwość przekształcenia lokali mieszkaniowych w lokale użytkowe).
12. Rejestr działalności gospodarczej (ocena ewidencji działalności gospodarczej, która powinna być jawna; organ ewidencyjny: wójt, burmistrz, prezydent miasta).
13. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne.
14. Jakość decyzji administracyjnych.

- Będące w gestii **władz powiatowych**:

1. Funkcjonowanie programów rynku pracy (ocena przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy poprzez PUPy, np. prowadzenie doradztwa gospodarczego i finansowego dla chcących rozpocząć działalność gospodarczą, organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców i pracowników samorządowych w zakresie wiedzy o instrumentach rozwoju przedsiębiorczości i środkach pomocowych, wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez promowanie usług PUP oraz zachęcanie przedsiębiorców).
2. Prawo budowlane (ocena administracji w zakresie budownictwa, na szczeblu powiatowym administrację wykonują: starosta - w obszarze administracji architektoniczno - budowlanej, powiatowy inspektor nadzoru budowlanego - w obszarze nadzoru budowlanego).
3. Ochrona konsumentów (wykonywana przez powiatowego rzecznika konsumentów; ocena uprawnień rzecznika i korzystania z nich).
4. Kształcenie zawodowe (prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych, także o profilu zawodowym; ocena dostosowania programów nauczania zawodów do postępu technicznego i zmieniających się uwarunkowań rynku pracy).

5. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne.
6. Jakość decyzji administracyjnych.

- Będące w gestii **władz wojewódzkich**:

1. Strategie rozwoju regionalnego (ocena czy są narzędziem wspierania pozytywnych zmian w regionie i reagowania na zmiany pojawiające się w otoczeniu).
2. Regionalne programy operacyjne – dostęp do środków pomocowych (ocena czy RPO realizowane w latach 2007–13 odpowiadają na lokalne potrzeby oraz zostały dostosowane do indywidualnej specyfiki województwa w toku konsultacji społecznych; ocena czy RPO wspierają działania z zakresu m.in. innowacyjności, rozwoju i zwiększania konkurencyjności przedsiębiorstw, budowy społeczeństwa informacyjnego, infrastruktury edukacyjnej, komunikacyjnej, ochrony środowiska i ochrony zdrowia, rewitalizacji, turystyki i kultury).
3. Promowanie inwestycji (ocena procesu promocji inwestycji – jakości i celowości działań).
4. Wspieranie przedsiębiorczości (ocena procedur i sposobu przyznawania środków oferowanych w ramach RPO i wielkości budżetu dla firm).
5. Pomoc publiczna (ocena zakresu i formy przyznawania przedsiębiorcom pomocy publicznej na poziomie województwa).
6. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne.
7. Jakość decyzji administracyjnych.

Przedsiębiorcy dokonywali oceny danego zakresu w następującej skali: 1 – złe / wadliwe, 2 - budzące wątpliwości, 3 – dostateczne, 4 – dobre, 5 - bardzo dobre i 6 – wzorcowe. Mogli również udzielić odpowiedzi „nie mam zdania”, która została wprowadzona w poprzednim badaniu. Dla ułatwienia odpowiedzi respondentom, w poprzednim okresie dodano również bardziej szczegółowe opisy w poszczególnych zakresach prawa.

Na podstawie przeprowadzonego badania powstał **ranking poszczególnych zakresów prawa** – od najwyżej ocenionych. W Województwie Śląskim przedstawia się on następująco:

Tabela 1. Oceny średnie przyznane władzom poszczególnych szczebli władzy w Województwie Śląskim w poszczególnych zakresach prawa

Gmina/ miasto:	Ocena średnia i poz. w II kw. '10:	Ocena średnia i poz. w III kw. '10:	Ocena średnia w IV kw. '10:
1. Rejestr działalności gospodarczej	3,68 (1)*	3,95 (1)	4,23
2. Plany inwestycyjne gminy	3,31 (5)	3,53 (3)	3,89
3. Gospodarka przestrzenna / plany przestrz.	2,99 (11)	3,25 (8)	3,50
4. Jakość decyzji administracyjnych	2,95 (13)	3,16 (11)	3,50
5. Dzierżawa nieruchomości i najmy	3,02 (8)	3,43 (4)	3,38
6. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,76 (14)	2,97 (13)	3,36
7. Pozwolenia na sprzedaż alkoholu	3,32 (4)	3,69 (2)	3,30
8. Zamówienia publiczne	3,16 (6)	3,08 (12)	3,29
9. Uchwały budżetowe	3,39 (3)	3,17 (10)	3,28
10. Strategie rozwoju	3,41 (2)	3,39 (5)	3,11
11. Procedury obsługi inwestorów	3,05 (7)	3,31 (6)	3,05
12. Pomoc publiczna	3,02 (8)	3,21 (9)	2,80
13. Wspieranie przedsiębiorczości	2,99 (11)	3,26 (7)	2,76
14. Lokalne podatki i opłaty	3,02 (8)	2,91 (14)	2,65

Powiat:	Ocena średnia i poz. w II kw. '10:	Ocena średnia i poz. w III kw. '10:	Ocena średnia w IV kw. '10:
1. Ochrona konsumentów	3,42 (1)	3,62 (1)	3,31
2. Jakość decyzji administracyjnych	2,84 (5)	3,19 (4)	3,18
3. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,72 (5)	2,95 (6)	3,08
4. Kształcenie zawodowe	3,42 (1)	3,58 (2)	3,04
5. Prawo budowlane	3,00 (4)	3,14 (5)	2,99
6. Funkcjonowanie programów rynku pracy	3,09 (3)	3,33 (3)	2,99
Województwo:	Ocena średnia i poz. w II kw. '10:	Ocena średnia i poz. w III kw. '10:	Ocena średnia w IV kw. '10:
1. Strategie rozwoju regionalnego	3,70 (1)	3,68 (1)	3,37
2. Regionalne programy operacyjne – dostęp do środków pomocowych	3,53 (2)	3,61 (2)	3,18
3. Promowanie inwestycji	3,45 (3)	3,28 (3)	3,13
4. Jakość decyzji administracyjnych	2,94 (6)	3,07 (6)	3,02
5. Wspieranie przedsiębiorczości	3,40 (4)	3,24 (4)	2,95
6. Pomoc publiczna	3,11 (5)	3,22 (5)	2,89
7. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,75 (7)	2,85 (7)	2,70

* liczba w nawiasie oznacza miejsce w poprzednim rankingu przygotowanym na podst. badań w II kw. 2010 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W powyższym zestawieniu widać, że **władze gminne** otrzymały trzeci raz z rzędu najwyższą ocenę za prowadzenie rejestru działalności gospodarczej - 4,23 (w poprzednich kwartałach odpowiednio 3,95 i 3,68), ale po raz pierwszy ocena średnia jest tak wysoka. Przedsiębiorcy niżej ocenili władze gminne w takich dziedzinach, jak plany inwestycyjne gminy (3,89) i co ciekawe gospodarka przestrzenna (3,50), która w poprzednich kwartałach plasowała się dużo niżej w rankingu. Najmniej korzystnie przedsiębiorcy ponownie ocenili lokalne podatki i opłaty - 2,65 (2,91 w III kw. i 3,02 w II kw. 2010 r.), a ponadto wspieranie przedsiębiorczości (2,76, które w poprzednim kwartale przedsiębiorcy ocenili średnio znacznie lepiej) i pomoc publiczną (2,80). Warto zauważyć, że w IV kwartale 2010 r. po raz pierwszy respondenci z Woj. Śląskiego ocenili działania władz gminnych powyżej „4”. Widać też, że w stosunku do ostatniego badania działania w połowie zakresów zostały ocenione lepiej, a pozostałe – gorzej (dzierżawa, nieruchomości i najmy, pozwolenia na sprzedaż alkoholu, strategie rozwoju, procedury obsługi inwestorów, pomoc publiczna, wspieranie przedsiębiorczości i lokalne podatki i opłaty). Jednocześnie można zauważyć, że dwa zakresy nie zmieniły miejsca w stosunku do wcześniejszego rankingu (rejestr działalności gospodarczej oceniony lepiej niż ostatnio i lokalne podatki i opłaty z gorszą niż w poprzednich okresach oceną). Sześć obszarów w gestii władz gminnych zyskało wyższe pozycje (plany inwestycyjne gminy, gospodarka przestrzenna / plany przestrzenne, jakość decyzji administracyjnych, czas oczekiwania na decyzje administracyjne, zamówienia publiczne i uchwały budżetowe) a pozostałe sześć zakresów – niższe lokaty niż ostatnio (dzierżawa nieruchomości i najmy, pozwolenia na sprzedaż alkoholu, strategie rozwoju, procedury obsługi inwestorów, pomoc publiczna oraz i wspieranie przedsiębiorczości). Jeśli porównamy oceny z IV kwartału z ocenami z III kwartału 2010 r. można stwierdzić, że liczba ocen negatywnych, poniżej 3, wzrosła z dwóch do trzech dziedzin. Średnia ocena władz gminnych wzrosła w porównaniu do oceny z II kwartału z 3,15 do 3,29, ale jest nieco niższa niż w III kwartale (3,31) i nadal oscyluje wokół oceny dostatecznej.

W IV kwartale 2010 r. przedsiębiorcy z Woj. Śląskiego najwyżej ocenili **władze powiatowe** za decyzje dotyczące ochrony konsumentów (3,31), jednak ocena ta jest najniższa w porównaniu z poprzednimi kwartałami (w III kw. 3,62 i w II kw. 3,42). Czas oczekiwania na decyzje administracyjne był jedynym zakresem prawa w gestii władz powiatowych, który przedsiębiorcy ocenili lepiej niż w poprzednim okresie przyznając średnio 3,08 (w III kw. 2,95, a w II kw. 2,72). Tym razem najniżej oceniono funkcjonowanie programów rynku pracy i prawo budowlane – jednakowo na 2,99. Ocena średnia dla wszystkich sześciu zakresów prawa powiatowego spadła z 3,30 do 3,10 (w II kw. wyniosła 3,08).

Oceniając **władze wojewódzkie** przedsiębiorcy ponownie przyznali najwyższe oceny tym samym dziedzinom co w poprzednich kwartałach. Najwyżej ocenili strategie rozwoju regionalnego – 3,37 (w III kw. 3,68, w II kw. 3,70), dostęp do środków pomocowych w ramach RPO – 3,18 (w III kw. 3,61, w II kw. 3,53) oraz promowanie inwestycji – 3,13 (w III kw. 3,28, w II kw. 3,45). Widać jednak, że we wszystkich wymienionych zakresach przedsiębiorcy przyznali niższe oceny niż w poprzednich badaniach. Trzeci z kolei raz najgorzej oceniono czas oczekiwania na decyzje administracyjne - 2,70 (w III kw. 2,85, w II kw. 2,75). Ocena średnia dla wszystkich zakresów prawa będących w gestii władz regionalnych spadła z 3,28 w III kw. 2010 r. do 3,03. Inicjatywy władz wojewódzkich przedsiębiorcy ocenili najniżej w porównaniu z ocenami przyznanymi władzom powiatowym i gminnym. Jednak różnice w ocenie poszczególnych szczebli władz samorządowych są niewielkie.

Jeśli pod uwagę weźmiemy jedynie **oceny skrajne** przyznane poszczególnym władzom w kolejnych zakresach prawa, w których podejmują decyzje, sytuacja przedstawia się następująco: najwięcej ocen najwyższych („bardzo dobre” i „wzorcowe”) w przypadku władz gminnych uzyskały zakresy: rejestr działalności gospodarczej (40/100), plany inwestycyjne gminy (34/100) oraz czas oczekiwania na decyzje administracyjne (20/100). Najwięcej ocen najniższych otrzymało wspieranie przedsiębiorczości (41/100) oraz polityka w zakresie lokalnych podatków i opłat (36/100).

Jeżeli chodzi o władze powiatowe, najwięcej ocen najwyższych otrzymały następujące zakresy:

- Funkcjonowanie programów rynku pracy 14/100
- Jakość decyzji administracyjnych 11/100

Z analizy wynika, że w IV kw. 2010 r. mniej osób niż w III kw. było w pełni usatysfakcjonowanych z decyzji podejmowanych przez władze powiatowe. Poza tym oceny najgorsze były dużo częściej przyznawane władzom powiatowym niż w poprzednim badaniu. Najwięcej ocen negatywnych (34) uzyskały programy rynku pracy.

Władze wojewódzkie najwięcej ocen bardzo dobrych i wzorcowych ponownie otrzymały za dostęp do środków pomocowych w ramach RPO (11/100, poprzednio 20/100) oraz strategie rozwoju regionalnego (9/100, poprzednio 17/100). Jak można zauważyć, działania władz regionalnych wysoko ocenia mniej osób, niż w przypadku gmin i powiatów. Znacznie więcej przedsiębiorców wyrażało swoje negatywne zdanie o działaniach władz wojewódzkich. Wszystkie obszary uzyskały od 15 do 24 ocen najniższych (w III kw. od 0 do 2). W dużym

stopniu jest to wynikiem małej liczby przedsiębiorców, którzy chcieli ocenić działanie władz wojewódzkich.

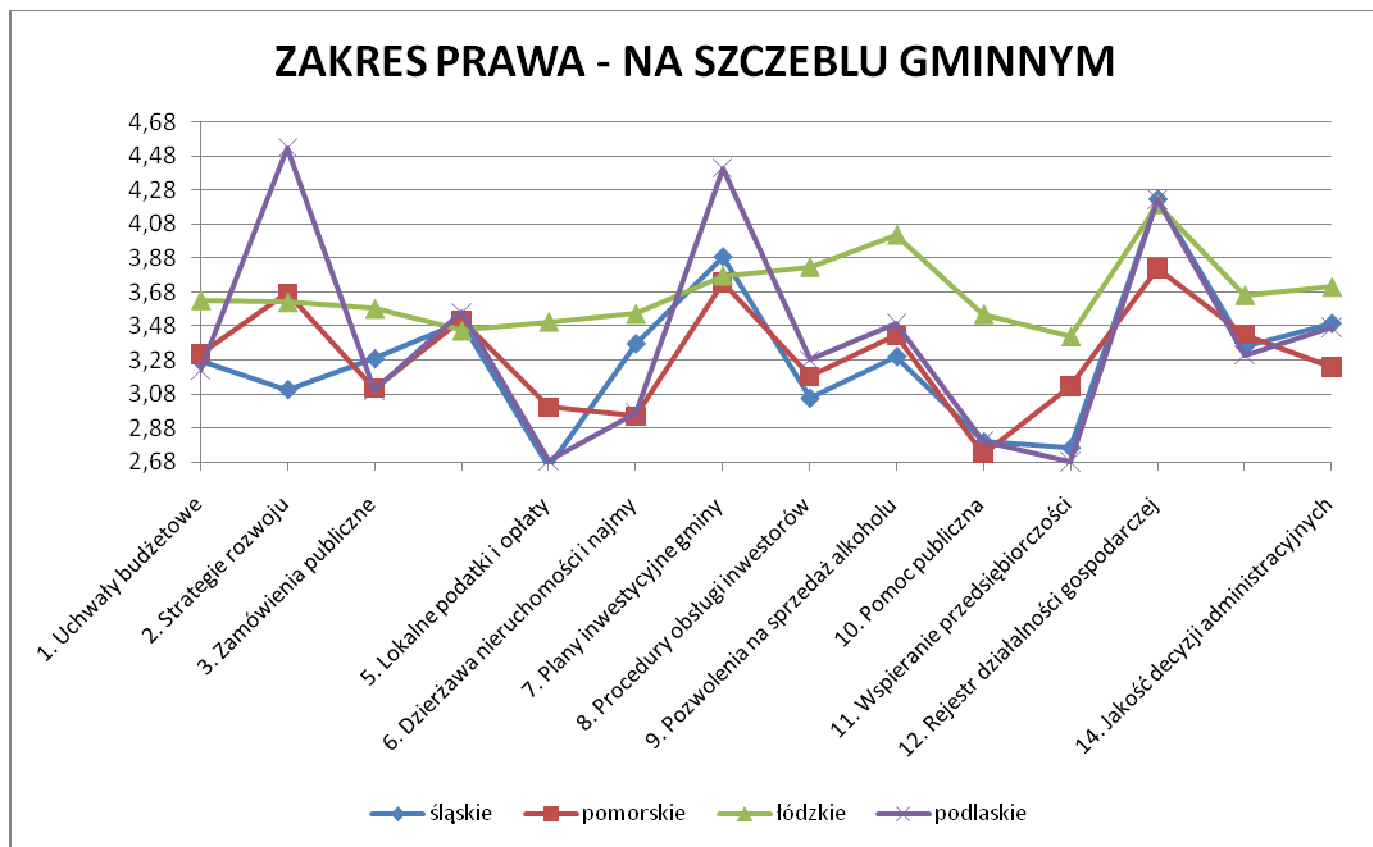
Z przedstawionej analizy wynika, że w IV kw. 2010 r. przedsiębiorcy ogólnie gorzej ocenili władze poszczególnych szczebli, niż w poprzednich kwartałach. Nadal widać, że im niższy poziom władzy, tym wyższe oceny średnie i tym więcej ocen jednoznacznie pozytywnych. Po raz pierwszy wśród ocen średnich odnoszących się do poszczególnych władz Woj. Śląskiego pojawiła się ocena powyżej „4”, przyznano ją władzom gminnym za prowadzenie rejestrów działalności gospodarczej. Z porównania ostatnich wyników z badaniem przeprowadzonym w III kwartale 2010 r. wynika również, że ostatnio przedsiębiorcy uczestniczący w badaniu częściej nie mieli zdania w danej kwestii oraz przyznali więcej ocen skrajnie negatywnych.

Województwo Śląskie na tle trzech innych województw - wyniki badań ankietowych

Analogiczne badanie ankietowe, jak wśród przedsiębiorców z Województwa Śląskiego przeprowadzono także w trzech innych województwach: łódzkim, podlaskim i pomorskim. Z przeprowadzonej analizy porównawczej wypowiedzi przedsiębiorców z czterech wymienionych województw wynika, że **władze gminne** generalnie najlepiej zostały ocenione w Województwie Łódzkim, ponieważ spośród czternastu zakresów prawa poddanych pod opinie respondentów aż w dziesięciu uzyskały najwyższe opinie (w III kw. w dwunastu), co widać na wykresie 1 i w tabeli 2. Pomimo ogólnego obniżenia ocen, władze gminne z Województwa Śląskiego w jednym zakresie uzyskały ocenę najwyższą (4,23) - w zakresie prowadzenia rejestrów działalności gospodarczej – podobnie, jak gminy z woj. podlaskiego. Aż w czterech spośród czternastu zakresów prawa samorządu gminne z Woj. Śląskiego zostały najniżej ocenione przez przedsiębiorców w porównaniu do gmin z trzech pozostałych województw, w poprzednim kwartale oceny przyznane śląskim gminom były powyżej najniższych ocen, jednak jeszcze gorzej wypadły gminy z pomorskiego, które otrzymały najniższe oceny w pięciu zakresach prawa lokalnego. Na Śląsku nie zaobserwowano tak dużych rozbieżności w poszczególnych obszarach działania władz gminnych, jak np. w przypadku woj. podlaskiego.

Wykres 1. Oceny średnie przyznane władzom gminnym w woj.: śląskim, pomorskim, łódzkim i podlaskim w czternastu zakresach prawa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Tabela 2. Oceny średnie przyznane władzom gminnym w woj.: śląskim, podlaskim, łódzkim i pomorskim w czternastu zakresach prawa

Zakres prawa w gestii gmin/miast:	Ocena średnia:											
	śląskie			podlaskie			łódzkie			pomorskie		
	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1. Uchwały budżetowe	3,39	3,17	3,28	3,34	3,15	3,22	3,59	3,71	3,63	3,15	3,17	3,31
2. Strategie rozwoju	3,41	3,39	3,11	3,85	4,09	4,53	3,52	3,63	3,62	3,56	3,50	3,67
3. Zamówienia publiczne	3,16	3,08	3,29	3,20	2,69	3,10	3,49	3,59	3,58	3,03	2,93	3,11
4. Gospodarka przestrzenna / plany przestrz.	2,99	3,25	3,50	2,90	3,23	3,56	3,30	3,40	3,45	3,33	3,34	3,52
5. Lokalne podatki i opłaty	3,02	2,91	2,65	2,77	2,65	2,69	3,39	3,53	3,51	2,95	2,83	3,00
6. Dzierżawa nieruchomości i najmy	3,02	3,43	3,38	2,95	2,81	2,97	3,39	3,60	3,55	2,91	2,76	2,95
7. Plany inwestycyjne gminy	3,31	3,53	3,89	3,84	3,97	4,41	3,69	3,83	3,78	3,65	3,59	3,74
8. Procedury obsługi inwestorów	3,05	3,31	3,05	3,10	3,24	3,28	3,67	3,76	3,83	3,22	2,88	3,18
9. Pozwolenia na sprzedaż alkoholu	3,32	3,69	3,30	3,21	3,27	3,50	3,63	3,98	4,02	3,07	3,16	3,42
10. Pomoc publiczna	3,02	3,21	2,80	2,84	2,70	2,80	3,40	3,53	3,55	2,59	2,44	2,73
11. Wspieranie przedsiębiorczości	2,99	3,26	2,76	2,80	2,74	2,68	3,28	3,55	3,42	3,02	2,85	3,12
12. Rejestr działalności gospodarczej	3,68	3,95	4,23	3,51	3,88	4,23	4,09	4,20	4,19	3,80	3,67	3,82
13. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,76	2,97	3,36	3,01	2,82	3,31	3,67	3,70	3,66	3,44	3,35	3,43
14. Jakość decyzji administracyjnych	2,95	3,16	3,50	3,06	3,12	3,47	3,75	3,70	3,71	3,36	3,04	3,24

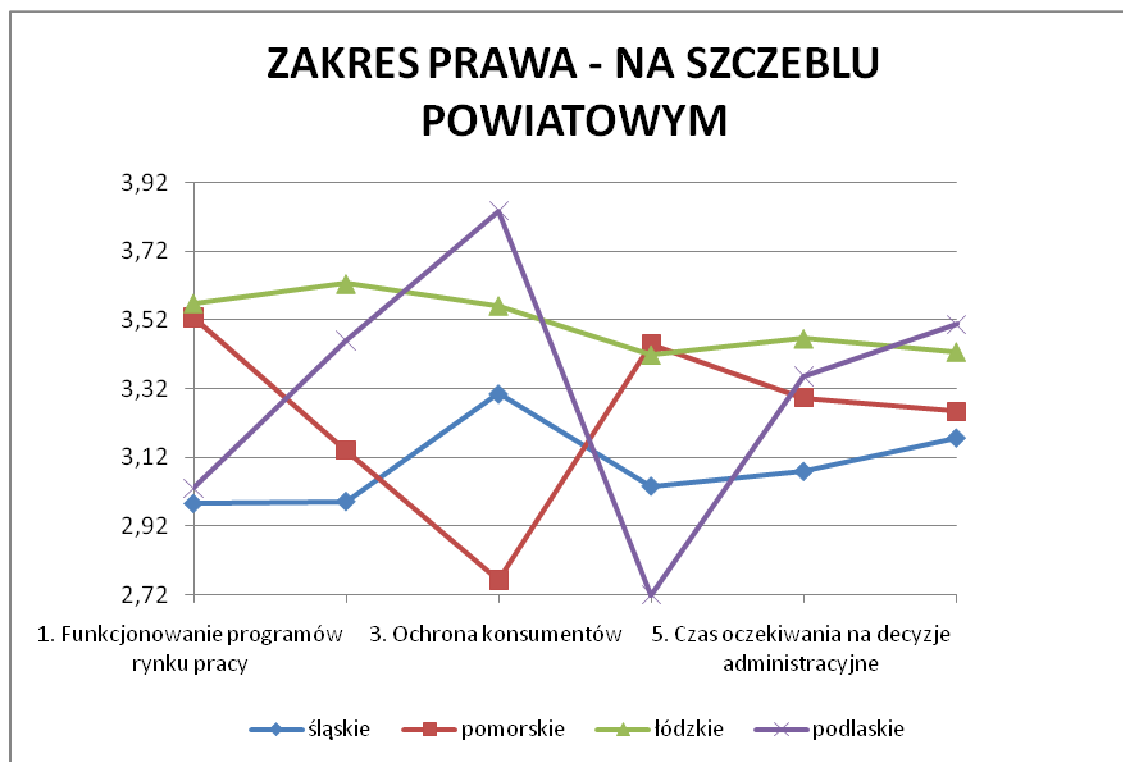
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Biorąc pod uwagę oceny średnie **władz powiatowych** w czterech województwach, powiaty Województwa Śląskiego wypadły znacznie gorzej niż gminy, także w porównaniu do pozostałych województw. Jest to istotna zmiana w stosunku do III kw. 2010 r., kiedy władze powiatów śląskich uzyskały najwyższe wyniki w dwóch obszarach, podczas, kiedy w IV kwartale w żadnym nie otrzymały wyniku najwyższego, jednocześnie aż w czterech spośród sześciu zakresów prawa uzyskały oceny najniższe. Przedsiębiorcy najlepiej ocenili władze powiatowe w woj. łódzkim. Szczegóły widzimy na wykresie 2 i w tabeli 3.

Wykres 2. Oceny średnie przyznane władzom powiatowym w woj.: śląskim, pomorskim, łódzkim i podlaskim w sześciu zakresach prawa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Tabela 3. Oceny średnie przyznane władzom powiatowym w woj.: śląskim, podlaskim, łódzkim i pomorskim w sześciu zakresach prawa

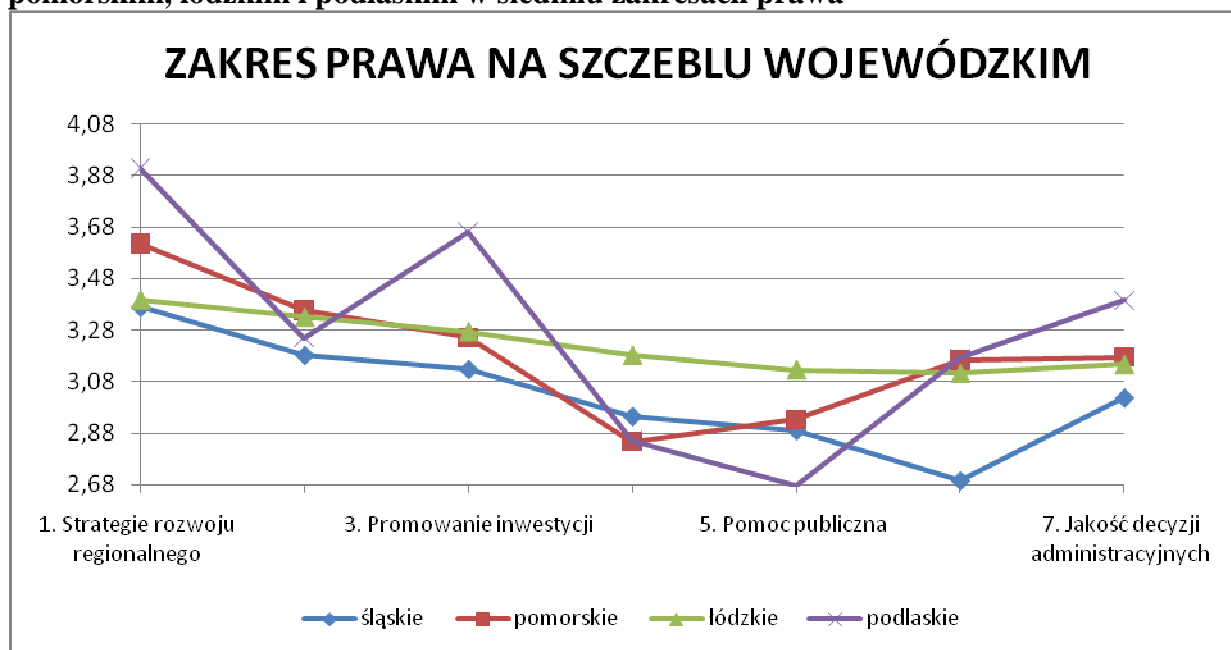
Zakres prawa w gestii powiatów:	Ocena średnia:											
	śląskie			podlaskie			łódzkie			pomorskie		
	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1. Funkcjonowanie programów rynku pracy	3,09	3,33	2,99	3,42	3,04	3,03	3,35	3,56	3,57	3,44	3,23	3,53
2. Prawo budowlane	3,00	3,14	2,99	2,97	3,03	3,46	3,34	3,65	3,63	3,13	3,02	3,14
3. Ochrona konsumentów	3,42	3,62	3,31	3,20	3,46	3,84	3,35	3,46	3,56	2,44	2,45	2,76
4. Kształcenie zawodowe	3,42	3,58	3,04	2,81	2,51	2,72	3,16	3,32	3,42	3,55	3,30	3,45
5. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,72	2,95	3,08	3,16	3,04	3,35	3,38	3,50	3,47	3,41	3,22	3,29
6. Jakość decyzji administracyjnych	2,84	3,19	3,18	3,14	3,18	3,51	3,39	3,39	3,43	3,41	3,13	3,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W odniesieniu do ocen średnich przedsiębiorców przyznanych **władzom wojewódzkim**, przedsiębiorcy najlepiej ocenili władze woj. podlaskiego. Władze Województwa Śląskiego wypadły dużo gorzej niż w poprzednich kwartałach, kiedy to w trzech zakresach uzyskały najwyższe oceny. W IV kwartale nie udało się utrzymać pozycji lidera w żadnym zakresie

prawa, a ponadto aż w pięciu obszarach spośród siedmiu władze regionalne Województwa Śląskiego uzyskały najniższe oceny na tle pozostałych trzech regionów. Jedynie działania władz wojewódzkich na Śląsku w dziedzinie wspierania przedsiębiorczości i pomocy publicznej zostały ocenione nieco lepiej niż w regionach uwzględnionych w badaniu. Szczegółowe oceny widać na wykresie 3 i w tabeli 4.

Wykres 3. Oceny średnie przyznane władzom wojewódzkim w woj.: śląskim, pomorskim, łódzkim i podlaskim w siedmiu zakresach prawa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Tabela 4. Oceny średnie przyznane władzom wojewódzkim w woj.: śląskim, podlaskim, łódzkim i pomorskim w siedmiu zakresach prawa

Zakres prawa w gestii województwa:	Ocena średnia:											
	śląskie			podlaskie			łódzkie			pomorskie		
	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1. Strategie rozwoju regionalnego	3,70	3,68	3,37	3,55	3,81	3,91	3,23	3,26	3,40	3,87	3,58	3,62
2. Regionalne programy operacyjne – dostęp do środków pomocowych	3,53	3,61	3,18	3,24	3,23	3,25	3,25	3,26	3,33	3,83	3,26	3,36
3. Promowanie inwestycji	3,45	3,28	3,13	3,33	3,75	3,66	3,21	3,26	3,27	3,44	3,19	3,25
4. Wspieranie przedsiębiorczości	3,40	3,24	2,95	2,96	2,80	2,85	3,06	3,18	3,18	2,94	2,73	2,85
5. Pomoc publiczna	3,11	3,22	2,89	2,90	2,69	2,68	3,06	3,18	3,13	2,96	2,75	2,93
6. Czas oczekiwania na decyzje administracyjne	2,75	2,85	2,70	2,94	2,90	3,17	3,05	3,17	3,11	3,38	3,16	3,16
7. Jakość decyzji administracyjnych	2,94	3,07	3,02	3,01	3,10	3,39	3,14	3,20	3,15	3,45	3,15	3,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analiza wyników przeprowadzonych badań pozwala stwierdzić, że w IV kwartale 2010 r. władze wszystkich szczebli w Województwie Śląskim, na tle innych województw, zostały ocenione gorzej niż w poprzednich kwartałach, a co więcej wypadły najgorzej na tle trzech uczestniczących w badaniu województw: łódzkiego, podlaskiego i pomorskiego. Jednocześnie trzeba zauważyć, że w Woj. Śląskim odsetki przedsiębiorców, którzy nie mieli zdania w danej kwestii były znacznie wyższe niż w pozostałych trzech regionach.

Wnioski z przeglądu działalności władz samorządowych Województwa Śląskiego

Na podstawie zebranych informacji można stwierdzić, że w IV kwartale 2010 r. w Województwie Śląskim do poprawy warunków funkcjonowania firm przyczyniają się takie inicjatywy i decyzje władz regionalnych oraz części samorządów, jak m.in.:

Utrzymywanie wysokiego poziomu oferty inwestycyjnej i obsługi inwestorów:

- Województwo Śląskie już po raz szósty zajęło pierwsze miejsce w rankingu atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych przygotowanym przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową i Fundację Konrada Adenauera, co oznacza, że to najlepsze miejsce do inwestowania dla biznesu z zagranicy.
- Śląskie Centrum Obsługi Inwestora otrzymało certyfikat Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. (PAIiZ) potwierdzający kompetencje Centrum w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestorów zagranicznych.
- Sosnowiec został liderem w woj. śląskim w Ogólnopolskim Konkursie „Grunt na medal” przeprowadzonym przez PAIiZ wspólnie z marszałkami wszystkich województw, co jest potwierdzeniem dobrze przygotowanych gruntów i umiejętności pozyskiwania nowych inwestorów.

Realizacja skutecznej promocji regionu:

- Władze oraz instytucje regionalne i lokalne zostały docenione przez różne gremia za działania na rzecz promocji regionu:
  - o Szlak Zabytków Techniki został najlepszym produktem turystycznym podczas Międzynarodowych Targów Poznańskich.
  - o Śląska Organizacja Turystyczna otrzymała statuetkę Acanthus Aureus za przygotowanie stoiska promującego region. Doceniono zastosowane rozwiązania ułatwiające komunikację z klientem i podkreślające unikatowy charakter wystawcy.
  - o Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Katowicach, podczas Targów Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, zdobyło trzecie miejsce w konkursie na najlepszy punkt informacji turystycznej w kategorii czterech gwiazdek, a nagrody w niższych kategoriach zdobyły także: Punkty Informacji Turystycznej w Szczyrku i Istebnej oraz Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej.
  - o Szlak Orlich Gniazd wygrał konkurs na najlepszy produkt turystyczny roku organizowany przez Polską Organizację Turystyczną. Nagrodą jest internetowa kampania reklamowa o wartości 50 tys. zł. Związek Gmin Jurajskich zbuduje własną stronę internetową promującą przede wszystkim turystyczne atrakcje na

szlaku (m.in. zamki w Olsztynie, Mirowie i w Bobolicach), ale która będzie też służyć podmiotom gospodarczym. Strona będzie gotowa na początku 2011 roku, a kampania rozpocznie się w kwietniu, kiedy zaczyna się ruch turystyczny na Jurze. Jest to przykład, że wspólne działanie związku kilku gmin może przynieść doskonałe efekty w dziedzinie promocji całego regionu.

- o Województwo Śląskie okazało się najlepsze w promocji atrakcyjności turystycznej we wspólnej kategorii miast i regionów w rankingu „TOP promocji polskich miast i regionów” organizowanym przez Fundację Best Place - Europejski Instytut Marketingu. Region zajął także II miejsce w kategorii najbardziej zauważalnych działań promocyjnych. Województwo Śląskie to jedyny region, który zdobył uznanie szefów promocji największych polskich miast i województw jako jedno z nielicznych województw w Polsce, które konsekwentnie i spójnie kreuje swój wizerunek od 2008 r., zyskując tym samym aprobatę ekspertów branży marketingowej.
- 46 specjalnych tablic z logo „Śląskie. Pozytywna energia” stanęło w pasie dróg wojewódzkich na granicach regionu. „Witacze” to kolejny, po wykonaniu instalacji promocyjnej na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach, etap budowania systemu identyfikacji wizualnej regionu.

Działania wspierające rozdysponowanie środków pomocowych w ramach regionalnych programów operacyjnych:

- Uruchomiono nową stronę promocyjną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego <http://rpo-promocja.slaskie.pl>. Jej głównym celem jest pokazanie, jak dynamicznie zmienia się Woj. Śląskie dzięki funduszom unijnym. Na stronie można znaleźć wiele interesujących narzędzi promocyjnych.
- Nową stronę promocyjną RPO uruchomiono w trakcie kampanii promocyjnej „Śląskie do przodu”. W jej ramach korzystający z komunikacji miejskiej mogli zobaczyć citylighty na przystankach autobusowych, kierowcy - reklamy na autobusach, a widzowie TVP Katowice obejrzeć krótkie filmy w telewizji. Dodatkowo w „Gazecie Wyborczej” przez 3 kolejne tygodnie dwa razy w tygodniu ukazywał się cykl publikacji dotyczący projektów dofinansowanych w ramach RPO WSL.

Inwestycje infrastrukturalne:

- Radni wojewódzcy z województw śląskiego i małopolskiego podjęli wspólną uchwałę w sprawie przebudowy drogi krajowej nr 94 łączącej Olkusz z Krakowem i będącej alternatywą dla autostrady A4. Samorządy domagają się, aby na tym odcinku DK nr 94 miała po dwa pasy ruchu w każdą stronę. Ostateczna decyzja w tej kwestii należy jednak do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Działania na rzecz e-usług publicznych:

- Zarząd Województwa Śląskiego zawarł umowę z Wojewodą Śląskim dotyczącą realizacji projektu „Elektroniczna Platforma Pracy Śląskiej Administracji Zespołowej”. Głównym celem projektu jest integracja wewnętrzna służb Wojewody Śląskiego, przy jak najszerszym wykorzystaniu narzędzi informatycznych wspomagających pracę i integrację poszczególnych urzędów. Projekt ma m.in. ułatwić mieszkańcom korzystanie z usług administracji rządowej realizowanych drogą elektroniczną i ograniczyć koszty jej działalności przez centralizację zadań obsługowych. Realizacja projektu zakończy się w 2012 r. Jest to kontynuacja działań samorządu regionu zmierzających do wprowadzenia e-

usług publicznych. W 2008 r. ruszył w regionie System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej (SEKAP), obejmujący ponad 3 milionów mieszkańców. System umożliwia obywatelom, przedsiębiorcom i organizacjom rozpoczęcie i załatwienie spraw urzędowych przez Internet. Przedsiębiorcy drogą elektroniczną mogą przeprowadzić całą procedurę związaną m.in. z wpisem do ewidencji działalności gospodarczej, otrzymaniem niezbędnych zaświadczeń, licencji czy koncesji. Możliwość kontrolowania przebiegu procedury i załatwiania sprawy przez każdego interesanta zapewnia zobiektywizowanie pracy urzędników, przejrzystość realizacji każdego z etapów ich działania.

Negatywne oceny wywołują m.in. następujące kwestie:

- Opieszałość samorządów z Górnośląskiego Związku Metropolitalnego przy wnioskowaniu o dofinansowanie budowy spalarni śmieci w Rudzie Śląskiej, co może spowodować skreślenie spalarni z listy projektów kluczowych unijnego programu Infrastruktura i Środowisko i przesunięcie jej na listę rezerwową. Projekt może także w ogóle zostać usunięty z programu, co będzie oznaczało utratę prawie 600 mln zł przeznaczonych na inwestycję, której kosztorys opiewa na 1,12 mld zł.
- Brak decyzji władz Katowic w sprawie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy obejmującej Nikiszowiec zgodnie z propozycją Stowarzyszenia „Razem dla Nikiszowca”, które zabiega o zachowanie charakteru robotniczych osiedli Giszowiec i Nikiszowiec. Stowarzyszenie zamierza ubiegać się w przyszłości o wpisanie ich na listę UNESCO i w ten sposób pragnie uniemożliwić nieprzemyślaną zabudowę dzielnicy. Osiedla Giszowiec i Nikiszowiec mogą bowiem stanowić atrakcję turystyczną łącznie z zabezpieczonymi obiektami kopalni Wieszowice (która za kilka lat skończy fedrunek), galerią Szyb Wilson, pozostałościami Huty Szopienice - budynek walcowni, administracji i wieży ciśnień oraz fabryką Porcelany Śląskiej. Wokół wszystkich tych obiektów kursowałaby reaktywowana kolejka Balkan. Propozycja stowarzyszenia pozostała bez echa.

Podsumowanie

Z przedstawionych w niniejszym raporcie analiz oraz informacji wynika, że:

1. **Władze gminne** z Województwa Śląskiego otrzymały trzeci raz z rzędu najwyższą ocenę za prowadzenie rejestru działalności gospodarczej - 4,23. Najmniej korzystnie przedsiębiorcy ponownie ocenili lokalne podatki i opłaty - 2,65 (2,91 w III kw. i 3,02 w II kw. 2010 r.), a ponadto wspieranie przedsiębiorczości (2,76), które w poprzednim kwartale przedsiębiorcy ocenili średnio znacznie lepiej i pomoc publiczną (2,80). Porównując oceny z IV kwartału z ocenami z III kwartału 2010 r. można stwierdzić, że liczba ocen negatywnych, poniżej 3, wzrosła z dwóch do trzech dziedzin. Średnia ocena władz gminnych dla wszystkich 14 zakresów prawa nadal oscyluje wokół oceny dostatecznej - wyniosła 3,29 i jest nieco niższa niż w III kwartale (3,31), ale wzrosła w porównaniu do oceny z II kwartału (3,15).
2. W IV kwartale 2010 r. przedsiębiorcy z Woj. Śląskiego najwyżej ocenili **władze powiatowe** za decyzje dotyczące ochrony konsumentów (3,31), jednak ocena ta jest najniższa w porównaniu z poprzednimi kwartałami (w III kw. 3,62 i w II kw. 3,42). Czas oczekiwania na decyzje administracyjne był jedynym zakresem prawa w gestii władz

powiatowych, który przedsiębiorcy ocenili lepiej niż w poprzednim okresie przyznając średnio 3,08 (w III kw. 2,95, a w II kw. 2,72). Tym razem najniżej oceniono funkcjonowanie programów rynku pracy i prawo budowlane – na 2,99. Ocena średnia dla wszystkich sześciu zakresów prawa powiatowego spadła z 3,30 do 3,10 (w II kw. wyniosła 3,08).

3. Oceniając **władze wojewódzkie** przedsiębiorcy ponownie przyznali najwyższe oceny tym samym dziedzinom co w poprzednich kwartałach. Najwyżej ocenili strategie rozwoju regionalnego – 3,37 (w III kw. 3,68, w II kw. 3,70), regionalne programy operacyjne - dostęp do środków pomocowych – 3,18 (w III kw. 3,61, w II kw. 3,53) oraz promowanie inwestycji – 3,13 (w III kw. 3,28, w II kw. 3,45). Jednak we wszystkich wymienionych zakresach przedsiębiorcy przyznali niższe oceny niż w poprzednich badaniach. Trzeci z kolei raz najgorzej oceniono czas oczekiwania na decyzje administracyjne - 2,70 (w III kw. 2,85, w II kw. 2,75). Ocena średnia dla wszystkich zakresów prawa będących w gestii władz regionalnych spadła z 3,28 w III kw. 2010 r. do 3,03.
4. Z przedstawionej analizy wynika, że w IV kw. 2010 r. przedsiębiorcy ogólnie gorzej ocenili władze poszczególnych szczebli, niż w poprzednich kwartałach. Nadal widać, że im niższy poziom władzy, tym wyższe oceny średnie i tym więcej ocen jednoznacznie pozytywnych. Po raz pierwszy wśród ocen średnich odnoszących się do poszczególnych władz Woj. Śląskiego pojawiła się ocena powyżej „4”, przyznano ją władzom gminnym. Inicjatywy władz wojewódzkich przedsiębiorcy ocenili najniżej w porównaniu z ocenami przyznanymi władzom powiatowym i gminnym, jednocześnie różnice w ocenie poszczególnych szczebli władz samorządowych są niewielkie. Z porównania ostatnich wyników z badaniem przeprowadzonym w III kwartale 2010 r. wynika również, że ostatnio przedsiębiorcy uczestniczący w badaniu częściej nie mieli zdania w danej kwestii oraz przyznali więcej ocen skrajnie negatywnych.
5. Z przeprowadzonej analizy porównawczej wypowiedzi przedsiębiorców z czterech województw (łódzkiego, podlaskiego, pomorskiego i śląskiego) wynika, że w IV kwartale 2010 r. władze w Województwie Śląskim wypadły najgorzej na tle trzech pozostałych województw, ponieważ w tym regionie w sumie odnotowano najwięcej ocen najniższych – w 13 spośród 27 wszystkich rozpatrywanych zakresów prawa wszystkich szczebli władzy (jedynie władze gminne z woj. pomorskiego uzyskały więcej niż śląskie gminy ocen najniższych). Jednocześnie trzeba zauważyć, że w Woj. Śląskim liczba przedsiębiorców, którzy nie mieli zdania w danej kwestii była wyższa niż w pozostałych trzech regionach.
6. Reasumując, mimo różnic w wynikach badania przeprowadzonego wśród przedsiębiorców Woj. Śląskiego w IV kw. 2010 r. w porównaniu do III kwartału, wahania są niewielkie, a nastawienie przedsiębiorców do władz generalnie jest podobne, jak wcześniej.

